

Ockupationen av Palestina. Hur ser den ut?

Föredrag Fredens Hus Göteborg, Aktivitetshuset i Hammarkullen den 16 april 2019.

Föredrag av Tove Thunander, Följeslagarprogrammet, EAPPI, Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel, <https://eappi.org>.

Tove var följeslagare i Västbanken under 3 månader hösten 2018. Programmet syftar till att bevaka brott mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, samt fungera som skyddande närvaro på Västbanken. Föreläsningen är en ögonvittnesskildring om hur det Här följer ett referat av föredraget.

Se ett resebrev att Tove Thunander:

<https://foljeslagarprogrammet.se/?s=Tove+Thunander>

Tove: Jag har arbetet på Arbetsförmedlingen med nyanlända i fyra år. Under hösten 2019 var jag i tre månader i Västbanken som följeslagare. EAPPI bildades 2002 av Kyrkornas Världsråd i Genève. Det kom efter en förfrågan av kyrkoledare i Jerusalem. Organisationen finns i 21 länder och har observatörsstatus i FN. För att bli följeslagare från Sverige behöver man inte vara religiös. Organisationen verkar för en hållbar fred. Man kräver att ockupationen av Västbanken och Gaza ska upphävas och man ser fred som möjlig.

Den som är följeslagare observerar vad som sker och skickar incidensrapporter till Kyrkornas Världsråd, FN, EU och Röda Korset. Följeslagarna bär jackor som tydligt anger vilken organisation de representerar.

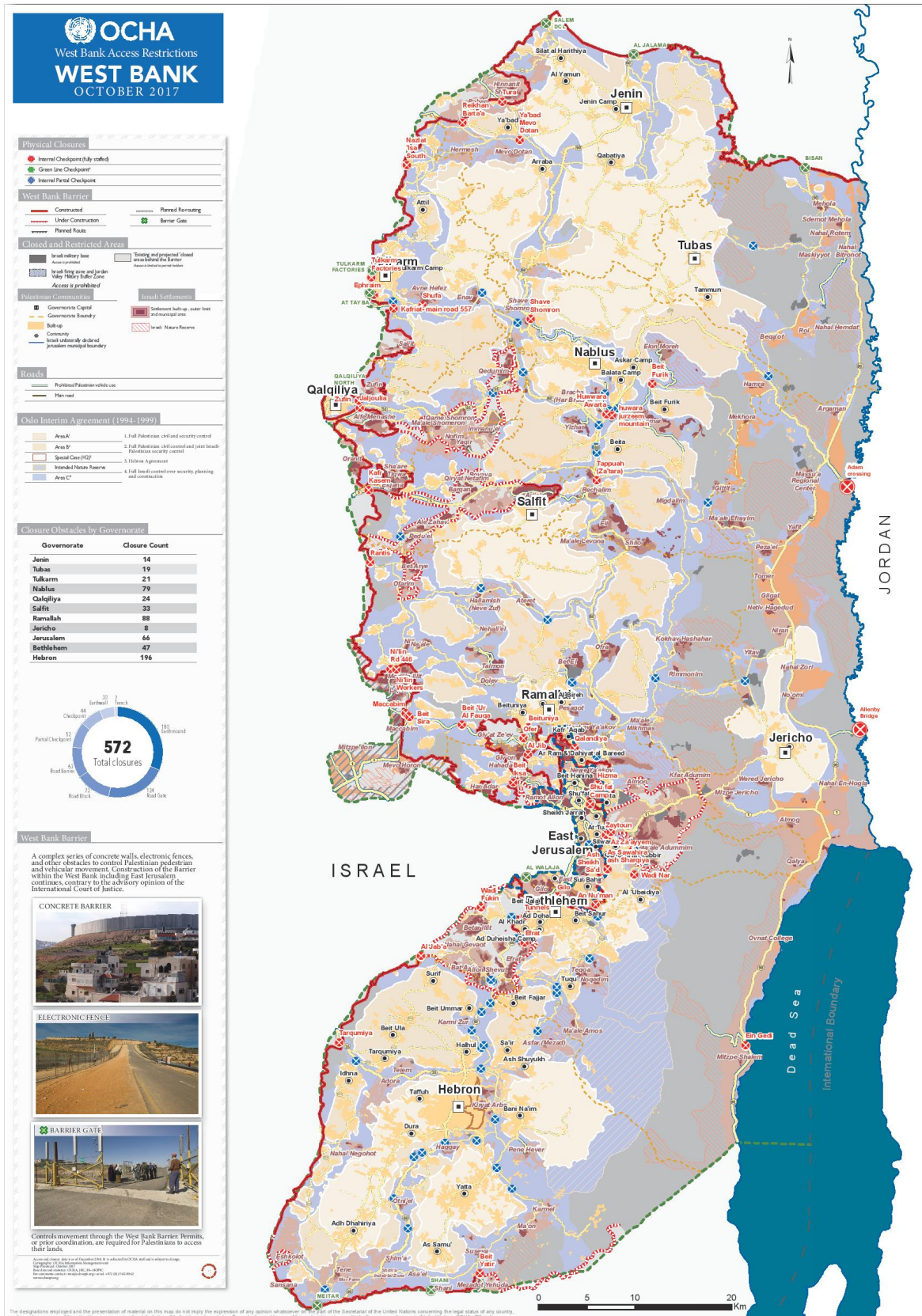
Vi är inte i Gaza. I Västbanken har vi sju olika placeringar. Jag var i Betlehem. Israel ratificerade år 1951 Genèvekonventionen. Jag (Karin som skriver referatet) lägger här in en karta från 2017 över Västbanken. Den finns också som pdf och kan då förstöras så man kan läsa detaljerna. FN-organet OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) har gjort kartan, som hela tiden behöver uppdateras.

Area C, B och A. 62% av Västbanken är under Israelisk kontroll. Se område (area) C, ljusblå områden och stängda militära zoner. De streckat röda zonerna är planerade för bosättningar.

Område (area) B (beiga områden): Här har Palestina civil kontroll och vad gäller säkerheten är den delad med Israel.

Område (area) A (ljusbeiga områden): Här har Palestian civil och säkerhetskontroll.

Muren, den röda linjen, byggdes 2002. Den Gröna Linjen är den som erkänts av FN. Muren går flera kilometer innanför den Gröna Linjen, alltså på palestinskt område. 85% av Muren går innanför den Gröna Linjen. Muren delar palestiniernas marker. Den slingrar sig fram, tillförsäkrar Israel vattentillgångar och annat.

Den Internationella Domstolen i Haag har 2004 förklarat Muren olaglig och även utdömt böter, som dock inte betalats. På många vägar har palestinierna inte

tillstånd att köra. De behöver tillstånd för att nå sin mark. På dessa tillstånd står det klockslag de ska beakta.

Checkpoints och tillstånd. Det finns vaktposter (Checkpoints) – se kartan. Sådana finns i Betlehem: Palestinierna, även följeslagarna, har pass för att kunna passera. Många arbetar inom byggsektorn och ska passera till sina arbeten. Det handlar om flera tusen personer varje morgon och man får börja köa tidigt på morgonen. Vaktposten öppnar kl. 04. Det finns en grind avsedd för gravida och sjuka, Humanitarian Gate. Den ska hållas öppen men det sker godtyckligt. De fyra posterna öppnas och stängs. Man använder förutom pass även metalldetektorer, ansiktsscanning och fingeravtryck. Arbetarna har arbetstillstånd. För att få arbetstillstånd måste man vara gift. Många gifter sig för att kunna få ett sådant. Det finns också tillstånd att få för att besöka släktingar i Jerusalem och tillstånd för att söka sjukvård. Tillstånden ges med specifika tider inskrivna.

Det finns en svart lista över dem som förvägras tillstånd, 500 000 personer. På Västbanken bor 2,7 miljoner palestinier. Försöker du passera posten utan tillstånd hamnar du på svarta listan. Kollektiv bestraffning används så att släktingar också hamnar där. Det finns israeliska jurister som arbetar på att få bort den svarta listan.

Den israeliska lagen skiljer mellan olika grupper. Det är oerhört rörigt, även svårt för jurister. Åsikterna i Israel är splittrade. En del försvarar lagen men andra vet inte om vad som sker. Hela tiden förvärras det. Israel bryter hela tiden mot internationell rätt. Det finns många FN-resolutioner och även utdömda böter. Ändå gör makthavarna i Israel och i andra länder inget för att förändra detta.

Det finns 555 olika typer av avspärningar och 44 checkpoints. Det finns också tillfälliga vägspärrar för att stoppa olivskörden. Det finns flygande checkpoints.

I område C är det vanligt att hus rivs. Det ges där inga byggnadslov. När palestinier startar rättsliga processer sker fördröjningar. Skolor rivs. Allt kan rivas. Kollektiv bestraffning är vanligt. En man sätts i fängelse. Systemen med tre barn får huset rivet. Vi följeslagare skriver rapporter och loggböcker och skickar till bland annat FN. Belånade hus kan rivas och lånen blir kvar.

Bosättningar. På Västbanken finns över 600 000 bosättningar. Befolkningen ökar mer där än i Israel. Det är solklart fall av brott mot folkrätten som säger att människor får ej förflyttas på ockuperat område. Bosättningarna är väldigt olika, också i storlek. En del är ideologiskt styrda. Israel subventionerar flyttningar till bosättningar. Människor från utlandet erbjuds plats i bosättningar.

Hebron. Hebron ligger i Område A. Ändå finns där bosättningar och avspärningar. Den gamla huvudgatan Shuhada Street har stängts av för palestinier. Hebron är en plats som är så våldsam att Följeslagarprogrammet en tid inte kunnat verka där. Våld från bosättarna där är vanligt.

Vi var i Västbanken under olivskörden. Olivträdet är heligt för palestinerna. Bosättarna får ha vapen. De förstör träden och många palestinier trakasseras. Om palestinier inte brukar sin mark under tre år tillfaller området israeliska staten. Militären får inte gripa bosättare. Polisen får det men är väldigt sällan på plats. I praktiken kan bosättare inte gripas medan palestinier grips dagligen.

Vatten. 80% av vattentillgången tillhör bosättarna, något som förstås inte är enligt internationell rätt. Palestinierna får inte gräva djupt efter vatten. Hotell och restauranger tvingas köpa vatten av israeler i en svart marknad.

Det är extremt torrt i Västbanken. Dadelträden är viktiga för de kan livnära sig på saltvatten.

Nattliga räder och kollektiv bestraffning. Israelerna genomför nattliga räder. Vi jobbade på en skola. Det var vanligt att militären var där och provokationer mot skollever är vanligt förekommande. Skolorna används också för kollektiv bestraffning.

Arafat är stor i Palestina. På hans dödsdag förekommer oroligheter. Vi var där på en skola. Militären stängde in rektor och lärare och förstörde skolan. Det var straffet för att elever hade bränt däck och några hade kastat stenar och skjutit med slangbellor mot militären.

Militären använder tårgas, gummikulor och ljudchockbomber mot barn. Barn sätts i fängelse för att ha kastat sten mot militär.

Utbildning. Palestinierna är välutbildade. I och med att palestinier lämnar landet förloras kompetens. Sjukvården är relativt sett bra. Jerusalem är ett speciellt område under FN. Man har höjt lägsta ålder för äktenskap från 14 år till 18 år. Hebron och Betlehem har universitet.

Domar. Israelerna genomför nattliga räder för att ingjuta skräck. Många palestinier sover med kläderna på. Människor grips urskillningslöst. Det är ett militärt styre på Västbanken. Israelerna ställs inför civila domstolar men palestinerna inför militära. När någon fångslas tas ofta tillstånd bort att resa över checkpo-
ints. Många döms utan att vara skyldiga. De erkänner sig slutligen skyldiga för att få fängelsestraff och komma igenom. Angreppen på barn ger oro som förgör samhället. Det blir ringar på vattnet. En man fick sin rättegång uppskjuten 13 gånger. Det är fysisk och psykisk tortyr.

Massor av domslut sker på rad. 25% av fallen är trafikförseelser. Jag var med en dag. Det var en chock att se hur det gick till.

Fredliga krafter finns på båda sidor. Det finns organisationer i Israel som hjälper ungdomar att slippa militärtjänst. *Breaking the silence:* israeliska f d militärer berättar vad som händer i Västbanken. De är mycket hatade i Israel. *Combatants for Peace:* Tidigare militärer från båda sidor i konflikten samarbetar för fred. Det finns israeliska, palestinska och internationella jurister som hjälper palestinier. På EAPPI:s hemsida www.eappi.org kan man läsa livshistorier och rese-rapporter av följeslagare.

Referat av Karin Utas Carlsson

P.S. För den som vill läsa mer om Palestina rekommenderas ett referat att Anna Karin Hammars föredrag ”Ett fritt Palestina – med ickevåldets två händer” den 1 nov. 2018 Fredsrörelsen på Orust. Referatet är lätt att finna i hemsidan <http://www.fredsrorelsen-pa-orust.se>.